

der af finantiſtelle Grunde vare bange for at gaae ind paa den, maatte finde os i den, maatte føle os betryggede ved og stolte af at faae en Hærplan, der ſaaledes hvilede paa Eighedsprincipet, at ikke en eneſte Mand, han være af hvilkenſomhelſt Stilling eller Stand, han være vilde, kunde blive fritagen for ſin Værnepligt, at han nu er med blandt dem i Fællesudvalget, der gjøre den Indſtilling, at en ordineret Mand ſkal udſlettes af Rullen, naar han har tjent i 5 Aar. Det er ikke ſnuft, at en Mand ſom det ærede Medlem for Veſte Amts 2den Valgkreds, hvis Stemme og Ord have en ikke ubetydelig Vægt i denne Sal, efter kun to Aars Forløb river en af de bedſte Grundſtene bort fra den Bygning, han ſelv har været med at reise. Jeg har netop anført det ærede Medlem, fordi han ſtærkere end Noget har holdt os Eighedsprincipet for Die, og jeg gav ham Medhold deri. Da jeg beſtrede ham under Forhandlingerne om Hærplanen, var det ikke for Eighedens Skyld — den holder jeg ligesaa høit i Værd ſom det ærede Medlem, og jeg ſkal paa ethvert Trin ſøge at hærde den — men det var, fordi jeg var bange for det Finantiſtelle, fordi jeg ikke troede paa eller kunde komme til noget Gaab om, at en ſaa omfattende Hærplan, der vilde medføre ſaa betydelige Udgifter, vilde kunne lade ſig gjennemføre. Det ærede Medlem var overbevist om det Modſatte, han ſatte ſin Villie igjennem, og jeg fandt en vis Berøiligheſe, navnlig i de deltalende Ord, han lod tilflyde mig og andre Medlemmer her i Salen, nemlig at det var godt, at man herefter ikke blot kunde ſee Grever og Baroner, men ogsaa Præſter deeltage i Kampen. Vi ere imidlertid ikke komne to Aar hen i Tiden, før det ærede Medlem, jeg har nævnt, er med til at gvalde en af de bedſte Kroner, han dengang ſatte paa ſit Værk, og det er Grunden, mine Herrer, hvorfor jeg ikke har været iſtand til at ſlutte mig til de Uleve i Fællesudvalget. Jeg ſeer ikke nu mere end tidligere den allerminſte Grund til at vedtage det Forſlag, der foreligger, og Enhver her i Salen, ſom ſætter alvorlig Priis paa Eighedsprincipets Gjennemførelſe i alle dets Conſequentſer, vil, haaber jeg, holde

faſt ved ſin tidligere Afſtemning trods Alt, hvad der anføres derimod fra den anden Side, ſaaſom, at Loven kan komme til at ligge hen, at Juſtitsminiſteren ikke vil gaae ind paa den etc. Naar man ved Grunde af den Beſkaffenhed ſkulde lade ſig ſkræmme bort fra et godt og ſnuft Princip, maatte man ofte lade ſig ſkræmme; men jeg kan ikke lade mig ſkræmme deraf, og jeg vil end yderligere tilføie, at det er blevet mig ſærdeles klart ved Forhandlingerne i Fællesudvalget, at en af Hovedgrundene, hvorfor man i Særdeleſhed nu vil ſee at faae Værnepligtsloven vedtagen, er den, at man ikke vil have denne Sag frem for Folkets Domſtol. Det er en beſkjendt Sag, at der til Sommeren ſkal foregaae Valg til Folkethinget, og det er ligesaa beſkjendt, at vægtige Stemmer i det andet Thing have vært ſig til Gunſt for Præſternes Fritagelſe for Værnepligt, bygget paa, at Folkefølelſen og Folkeſtemningen vare derfor, men deſuagtet har jeg med egne Dren og Dine hørt og ſeet, at de Samme have ladet ſig kyſe tilbage ved den Tanke, at dette Spørgsmaal ſkulde komme frem paa Valgtribunerne; dette er et Deviis paa, at man allerede forud veed, hvad Kjendelſen vilde blive. Jeg tvivler ikke og har aldrig tvivlet derom, men de Herrer have givet det Udſeende af, at De havde Tvivl i ſaa Henſeende. Derfor have de villet, at man i Hui og Haſt ſkulde tage imod Forſlaget for at faae Sagen endelig vedtagen, ſaaledes at der ikke paany ſkulde blive rippet op i denne Hiſtorie, hvilket da rimeligviis vilde ende med, at Folkevillien gjorde ſig ſaa alvorlig gjældende, at man kom til at gjennemføre Eigheden i alle dens Conſequentſer og lade Præſterne dele Skæbne med alle Andre. Jeg vil end yderligere tilføie, at der vil blive viiſt en uhyre Vilkaarlighed imod diſſe unge Mænd, imod diſſe theologiske Candidater — thi det bliver jo kun ſaadanne, om hvilke der bliver Spørgsmaal — naar de kun ſulle tjene 5 Aar i Linten. En ſaadan ung Mand, der har ſin Legemsførtilighed, ſaaledes at han kan gjøre Tjeneste til ſit Fædrelands Forſvar, kan paa ſamme Tid have udmærkede Egenſkaber og udmærket Dygtighed ſom theologisk Candidat, ſaaledes at han kan være tjenlig til at ordineres, naar det ſkal være, men han maag